Nᴿᴿ 101

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 27 Sierpnia v. s. 1824 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 20 sierpnia.

Gazeta *Le Conservateur Impartial*, pod dniem 18 sierpnia, zawiera następujące wiadomości:

„Nayjaśnieyszy Cesarz Jegomość wyjechał z *Carskiego-Sieła*, d. 16 t. m., udając się do wschodnich prowincyy Państwa, które nie miały dotąd szczęścia widzieć na swey ziemi Jego Cesarskiey Mości.

— Hrabia *Nesselrode*, sprawujący ministeryum stosunkow zewnętrznych, uda się za Nayjaśnieyszym Panem w części tey podróży. W czasie jego niebytności sprawować będzie pomienione ministeryum, radca tavny senator *Diwow*. Radca tayny *Rodofinikin* zatrzymuje sprawowanie departamentu azyatyckiego.

— W Naywyższym Ukazie Jego Cesarskiey Mości do departamentu stosunkow zewnętrznych, pod dniem 15 sierpnia wyrażono:

„Uważając, iż przez wyprowadzenie woysk z xięztw *Wołoszczyzny* i *Multan*, przez środki obrane względem handlu i żeglugi na *Bosforze* i przez sprostowanie wielu innych naruszeń, Porta Ottomańska uprzątnęła powody, które sprzeciwiały się przywróceniu z nią stosunkow naszych dyplomatycznych; dla tych przyczyn i w nadziei, że zgodnie z Naszymi Sprzymierzeńcami potrafimy położyć koniec nieszczęściom, które Wschód niszczą: Postanowiliśmy mianować posłem nadzwyczaynym i ministrem pełnomocnym przy Porcie Ottomańskiey, Naszego radcę taynego *Ribeaupierre*."

— We czwartek, d. 7 t. m., Kawaler *Bagot*, poseł Króla Jmci Brytanii, z okoliczności swego wyjazdu, otrzymał audyencyą prywatną u Nayjaśnieyszego Cesarza Jegomości i Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jeymości, w pałacu na *Kamiennym-Ostrowie*, a potym u Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Maryi, w pałacu *Jełagińskim*. Tegoż dnia Xiążę *Serra-Capriola*, szambellan Króla Jmci Oboich Sycyliy, z powodu swojego wyjazdu, miał szczęście bydź przedstawianym Nayjaśnieyszemu Cesarzowi Jegomości i Nayjaśnieyszym Cesarzowym. — W piątek d. 8, Lady *Bagot*, małżonka posła Króla Jmci Angielskiego; Pani *Schoeler*, małżonka ministra Króla Jmci Pruskiego, i Xiężna *Serra-Capriola*, z powodu swego wyjazdu, miały szczęście złożyć pożegnanie NN. CC. JJ. w pałacu na Kamiennym-Ostrowiu.

— Hrabina *Balmain*, małżonka półkownika, adjutanta J. C. M., synowica P. *Hudson-Lowe*, zeszła z tego świata w kwiecie wieku, w stolicy tuteyszey. Pogrzeb jey odprawił się d. 14 w kościele katolickim.

Przez Naywyższe Ukazy do Rządzącego Senatu:

D. 8 sierpnia. Pozostali nad etat banku pożyczkowego, radcy jego rządu: radca stanu *Brjuchow*, radca kollegialny *Bibikow*, i dyrektor banku, radca kollegialny *Rodionow*, przyłączeni do wiedzy banku, z pensyami, dotąd pobieranemi; a dyrektorowie banku: radcy kollegialni, Xiążę *Chowański*, *de St. Laurant* i *Podobiedow*; także nad etat pozostali, przeznaczeni do Rządu Banku, w liczbie urzędników do szczególnych poleceń, z pensyami, dotąd pobieranémi.

Teyże daty. Naczelnikami oddziałów departamentu handlu wewnętrznego naznaczeni, zostający w obowiązkach przy ministeryum skarbu: radca kollegialny *Pestel* pierwszego oddziału, a radca dworu *Chwostow*, oddziału pożyczkowego.

Teyże daty. Pocztmistrz ryski, radca kollegialny, *Laube*, mianowany wice-gubernatorem permskim.

Teyże daty. Naczelnik okręgu celnego astrachańskiego, radca kollegialny, *Miahkow*, uwolniony od tego obowiązku, i przyłączony do ministeryum skarbu z pensyą roczną po 3000 rubli, na osnowie ustaw celnych.

D. 9 sierpnia. Wice-admirał *Saryczew* 1szy; radca tayny, senator *Murawjew-Apostoł*; jenerał major *Karbonjer*; rzeczywisty radca stanu, oberprokuror Rządzącego Senatu *Kazadajew*; kapitan-komandor *Kruzensztern*; kapitan 1szey rangi *Rikord*; i kapitan porucznik Xiążę *Szichmatow*, rozkazem naywyższym przeznaczeni, prócz obowiązków teraz sprawowanych, na członków Rządu głównego szkół, z pensyą roczną *Rikordowi* i *Szichmatowi* po 2000 rubli.

Teyże daty. Superintendentem kurlandzkim mianowany radca konsystoryalny *Richter*.

Teyże daty. W nagrodę odznaczającey się gorliwości w służbie ministeryum spraw wewnętrznych, mianowani, radca dworu, *Rikman*, radcą kollegialnym, a radca honorowy *Deodati*, assesorem kollegialnym.

Teyże daty. Honorowy bibliotekarz Cesarskiey biblioteki publiczney, radca honorowy, Xiążę *Argutiński-Dołhorukow*, użyty w niey do wydziału językow wschodnich, na osnowie Ukazu d. 4 października 1809 r., mianowany radcą kollegialnym, ze starszeństwem w tey randze, od czasu wysłużenia w poprzedzającey lat, prawem zakreślonych.

Przez Naywyższe Ukazy do Kapituły Rossyyskich orderow, mianowani kawalerami:

Dnia 17 lipca. Assessor izby cywilney sanktpetersburskiey, radca handlowy, *Sokołow*, ze względu na zaświadczenie rady Cesarskiego Towarzystwa Człekolubnego, o gorliwości jego odznaczającey się ku dobru cierpiącey ludzkości, orderu ś. *Włodzimierza* 4tey klassy, nie wyprowadzając go ze stanu kupieckiego.

Dnia 18 lipca. Na podanie Gubernatora Jeneralnego Syberyi Zachodniey: starszy radca sądu gubernialnego tomskiego, radca kollegialny *Hulajew* i sprawujący obowiązki radcy Rządu Głównego Syberyi Zachodniey, assesor kollegialny *Protopopow*, orderu ś. *Włodzimierza* 4tey klassy; prezydent izby skarbowey tomskiey, radca stanu *Iwanow* i radca oddziału solnego izby skarbowey tobolskiey, radca kollegialny *Sziłowski*, orderu ś. *Anny* 2giey klassy; radca rządu gubernialnego tomskiego, assesor kollegialny *Nimeyer* tegoż orderu 3ciey klassy.

Dnia 15 lipca. Porucznik 8go batalionu pijo-

nierów *Lebiediew*, orderu ś. *Anny* 4tey klassy; kapitan półku apterońskiego pieszego *Izmayłow*, orderu ś. *Anny* 3ciey klassy.

Dnia 31 *lipca*. Zarządzający kommissyą depo komissoryatu w *Dubnie*, rangi 5tey klassy *Neihardt*, orderu ś. *Włodzimierza* 3ciey klassy; urzędnicy tey kommissyi, rangi 6tey klassy *Batacija* i *Władysławlewicz*, tegoż orderu 4tey klassy, rangi 9tey klassy *Zajk* i radca tytularny, *Ugrjumow*, zostający w oddziale wykonawczym ministeryum spraw wewnętrznych, orderu ś. *Anny* 3ciey klassy.

Dnia 4 *sierpnia*. Rzeczywisty radca stanu, *Lindestrem*, leibchirurg dworu, orderu ś. *Włodzimierza* 3ciey klassy.

W Naywyższym Ukazie do Pana Ministra Skarbu, pod dniem 18 kwietnia, wyrażono: „Byłemu starszym dozorcą okrętowym tamożni kronsztadzkiey, radcy kollegialnemu *Imbergowi*, który, za niedbalstwo w obowiązkach, przez nierychłe zapieczętowanie okrętu, oddalony ze służby z zastrzeżeniem nienaznaczania do nich na przyszłość, przez wzgląd na dawnieyszą długą i nieposzlakowaną służbę, Nayłaskawiey dozwalamy weyśdź do niey znowu, wyjąwszy administracyą celną.

W Naywyższym Ukazie, do Pana Gubernatora Jeneralnego, Jenerał Adjutanta, Margrabiego *Pauluzzi*, pod dniem 21 lipca, wyrażono: „Zarządzający ministeryum spraw wewnętrznych, doprowadził do wiadomości Mojey przez Komitet Ministrów przedstawienie Wasze, względem uwolnienia od robót znaydującego się w twierdzy Dyneburskiey bezpaszportnego cudzoziemca Johana *Iberga*, niepamiętającego mieysca swojego urodzenia. — Po zważeniu okoliczności przez was wyłożonych i na osnowie prawideł, o ludziach podobnych, w Ukazie 9 września 1805 roku przepisanych, Rozkazuję, cudzoziemca *Iberga* od roboty w twierdzy uwolnić, i, po uwolnieniu, dozwolić mu, stosownie do praw będących, osiąśdź w Rossyi."

Królestwo Polskie.

Warszawa dnia 30 sierpnia.
(z Kuryera Warszawskiego.)

Wody *Kwaśne Szczawnickie w Galicyi* stały się coraz bardziey skuteczne dla zdrowia ludzkiego. Tego lata znaydowało się tam około 200 familiy: wszystkie chaty tak wsi *Szczawnika* jak przyległych wiosek, są zajęte przez gości nawet z odległych stron przybyłych. Szkoda że dotąd nieprzedsięwzięto dawać stosowney wygody dla odwiedzających: niema tam *traktieru*, każdy z przybyłych musi mieć własną kuchnią, a świeżego mięsa ledwo w niedzielę i czwartek dostać można: kto się nie opatrzy w żywność, musi karmić się mlékiem kozim i pstrągami, gdyż nawet drobiu z trudnością nabyć można. Jednak bawią się tam wesoło: co niedziela bywa *bal*, na którym chorzy tańczą do upadłego, a damy codziennie po trzykroć odmieniają toalety, udając się do uzdrawiającego zdroju. Obiecano jednak, że na przyszłe lata goście znaydą w tém mieyscu żądane wygody.

z Siedlec dnia 16 sierpnia.

W dniu 16tym sierpnia, odbyło się tu powtórne zgromadzenie gminne powiatow *Siedleckiego* i *Węgrowskiego*, pod laską W. JX. *Żebrowskiego* proboszcza *Mokobodzkiego*; na którem obrany został deputowanym na seym Królestwa Polskiego, JW Antoni *Kuszell* dziedzic *Zeliszewa*.

Niemcy.

Od brzegów Menu d. 18 sierpnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Wielki Xiąże Badeński polecił professorowi *Zachariae* w *Heidelbergu*, aby roztrząsnął prawo krajowe. Wspomniony professor wezwał wszystkich prawników, aby mu pomagali swojemi radami, zwłaszcza, co się tycze prawa cywilnego o małżeństwie i opiekach.

Dochodzą jeszcze smutne wiadomości o skutkach burzy d. 30 lipca w północney Szwaycaryi. Grad wielkości nadzwyczayney pozabijał gołębie, wrony i inne ptaki. W niektórych wsiach widziano zające chroniące się do domów; wiele tych zwierząt zabitych znaleziono na polach. Odwieczne dęby i inne drzewa, zostały wyrwane lub wykręcone, kominy obalone, a ludzie bez przytomności padali na ziemię. Z przestrachu wiele osób zachorowało, a jedna kobieta w *Altshofen* natychmiast umarła.

Na ostatnich sessyach rady reprezentacyyney w *Genewie*, projekt względem szańców był powodem do żwawych rozpraw. Niektórzy członkowie radzili, aby kommissya zajęła się tylko tém, co jest naypotrzebnieyszem, a naprawę twierdzi, które przeszło 3 miliony franków mają kosztować i potrzebować 18 lat czasu, odłożyła na przyszłość, „Czyliż (mówili) mamy nadużywać kredytu naszego na szańce, których użytek jest wątpliwym, i przez które ledwo parę dni dłużey moglibyśmy się trzymać. Pomyślność nasza nie zawisła na szańcach których obronić nie możemy; gruntuje się ona na roztropności naszey, na związku naszym z Szwaycaryą, na utrzymaniu spokoyności w Europie, na traktatach z mocarstwami. Nie okazałością obronnych naszych środków staniemy się godnymi przychylności mocarstw, lecz udoskonaleniem moralnych naszych zakładów, akademii, szkół, oraz instytucyy religiynych, filantropicznych i prawodawczych." Odesłano projekt do kommissyi złożoney z 13 członków, która wkrótce zda sprawę o nim.

— Dnia 20 —

Król Jmć Wirtemberski, wracając z *Marsylii*, przybył d. 12 b. m. do *Althausen*, dokąd w kilka godzin późniey zjechała także Królowa małżonka jego z *Sztuttgardu*. Nazajutrz oboje Królestwo Jchmość udali się do *Friedrichshaufen*, i niejaki czas zabawią nad brzegami jeziora Konstancyeńskiego.

Prussy.

Berlin dnia 28 sierpnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

N. Monarcha nasz powrócił onegday wieczorem z *Doberan* do tuteyszey stolicy.

Xiążęta Hesko-Kasselski *Fryderyk* i *Jerzy* przybyli tu z *Frankfortu nad Menem*.

Hrabia *Blome*, Królewsko-Duński jenerał porucznik, oraz nadzwyczayny poseł i pełnomocny minister przy dworze Cesarsko-Rossyyskim, przybył z *Petersburga* do tuteyszey stolicy.

Niderlandy.

Bruxella dnia 17 sierpnia
(z Gazety Warszawskiey)

Monarcha nasz wydał d. 14 b. m. postanowienie, iż dopóki traktat handlowy z Anglią zawarty nie zostanie, towary, wprowadzane z królestwa Wielkiey Brytanii na okrętach pod banderą Angielską, mają opłacać takie cło wchodowe, jak gdyby były wprowadzone na okrętach niderlandzkich, co się jednak nie rozciąga do towarów, których wprowadzanie pod banderą niderlandzką jest szczególniey ułatwione prawem powszechném lub taryfą celną.

Austrya.

Wiedeń d. 22 sierpnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Senator i Poseł Cesarsko-Rossyyski *Tatiszczew* i Margrabia *Caraman*, poseł królewsko-francuzki, otrzymali od N. Cesarza Jmci Austryackiego wezwanie w naypochlebnieyszych wyrazach, aby Monarsze temu towarzyszyli w jego podróży do *Medyolanu* i kraju Weneckiego. Xiążę *Metternich* również Monarsze swemu towarzyszyć będzie.

Panstwo Kościelne.

Gazeta *le Conservateur Impartial* donosi ze *Włoch* pod 8 sierpnia: „Kongregacya jeneralna, *Sacri Riti*, zgromadziła się d. 27 lipca, pod prezydencyą Oyca ś., wcelu uznania beatyfikacyi szanownego *Hippolita-Galantini*, fundatora kongregacyi nauki chrześciańskiey we *Florencyi*.

Gazeta warszawska zawiera z *Rzymu* pod dniem 5 sierpnia: Gwardya narodowa, wprowadzona od czasu, jak francuzi zajęli *Rzym*, została teraz zniesioną.

W ł o c h y.

Od granic Włoskich dnia 11 sierpnia.
(z Gazety Warszawskiey).

Małżonka Arcy-Xiążęcia Vice-Króla królestwa Lombardzko-Weneckiego powiła d. 8 b. m. syna w mieście *Monza*.

Dzień 18 lipca był dla południowey Francyi i Włoch zachodnich osobliwszym co do zmian powietrza. W Prowancyi upał doszedł do 30 stopni, i tegoż dnia spadł na 15 stopni. W *Chambery* tegoż dnia powstała burza; grad był tak nadzwyczayny, iż zdawało się, że kamienie spadają z nieba; sztuki lodu ważyły pół funta; wszystkie mosty zerwane, a żaden dach nie został bez uszkodzenia. Król Jmć Sardyński, mający w tym dniu przybyć do *Chambery*, musiał wstrzymać podróż, bo gościńce w przeciągu pół godziny zostały zupełnie zepsute.

— Dnia 12 —

Oyciec ś. mianował Xiędza *Abramo-Chaseiur*, margrabiego *Taatha*, arcy-biskupem w *Memfis* w Egipcie, i sam dał mu święcenie w *Rzymie*.

Straszna i w tey porze roku niezwyczayna burza panowała od d. 19 do 21 lipca na morzu adryatyckiém, i wiele okrętów uszkodziła. 3 okręty austryackie utraciły cały swóy ładunek; ludzi jednak maytkowie papiezcy uratowali.

Królestwo Sardyńskie.

Turyn dnia 5 sierpnia.

Król, chcąc dać nowy dowod opieki swojey dla naszey akademii malarstwa i snycerstwa, fundowaney przez Nayjaśnieyszego swégo oyca, w roku 1778, nadał jey różne przywileje, pomagające do postępow jey prac, podniesienia jey sławy i zjednania dla niey uczonego tytułu *Akademii Sztuk Pięknych*, który od J. K. M. na mieyscu dawnieyszego otrzymała. (*Cons. Impart.*)

P o r t u g a l i a.

Lisbona dnia 28 lipca.
(z Gazety le Conservateur Impartial).

Jeden z wyrokow Królewskich określa czas służby woyskowey do 7 lat w piechocie, a do 9 w kawalervi i artylleryi.

Przez drugi wyrok, Król, chcąc nagrodzić wierność części dywizyi ochotników królewskich w *Monte-Video* w roku 1822 i 1823, ustanowił dla nich ozdobę zaszczytną, składającą się z krzyża złotego dla oficerów wyższych, a ze srebrnego dla oficerów niższych i ochotników prostych. Na tym krzyżu z jedney strony jest wizerunek królewski z napisem: *ochotnicy królewscy;* z drugiey napis: *Monte-Video* 1822 i 1823; wszystko zaś opasane jest girlandą laurową.

H i s z p a n i j a.

Madryt dnia 6 sierpnia.
(z Gazety Warszawskiey).

Ciało Królowey Etruryi, siostry Monarchy naszego, przywiezione z *Rzymu*, zostało złożone w *Eskurialu*. Z powodu tego dwór przywdział żałobę na dwa dni.

— Dnia 11. —

Królestwo Ichmość powrócili d. 7 b. m. do tuteyszey stolicy, wśród huku dział i odgłosu dzwonów. Mnóstwo ludzi wyszło na ich spotkanie; 15 batalionów woyska francuzkiego i hiszpańskiego stało na ulicach, którędy Królestwo Ichmość jechali; oddziały jazdy poprzedzały i kończyły paradę. Nie długo wyjechali Królestwo Ichmość do *St. Ildephonso*.

Margrabia *Tolaru* miał wysłuchanie pożegnania u Monarchy naszego.

Wczorayszа gazeta tuteysza ogłosiła postanowienie królewskie, wydane w *Sacedon* d. 1 b. m., iż we wszystkich krajach hiszpańskich, tak w Europie, jako też w Ameryce, związki wolnych mularzy, Communeros, i innych taynych towarzystw pod jakiémkolwiek nazwiskiém, są zakazane. Ci jednak, którzy do nich należeli, mają bydź objęci amnestyą udzieloną d. 1 maja; ci zaś, którzyby ich pod jakim bądź pozorem nie porzucili, będą karani podług praw, jako popełniający występek przeciwko Bogu i Monarsze. Inném postanowieniem, wydaném w *Sacedon* d. 21 lipca, oddano znowu publiczne oświecenie uniwersytetom i innym naukowym instytutom. Wszyscy professorowie mają się podług przepisów oczyścić względem postępowania swego. Ci, którzy chwalili mianowanie rejencyi sewilskiey i wywiezienie Króla do *Kadyxu*, są uznani za niezdatnych do nauczania młodzieży.

T u r c y a.

Stambuł, dnia 22 lipca.
(z Gazety Warszawskiey.)

Porta ogłosiła, iż kapitan Basza zdobył w *Ipsarze* 28 statków wojennych i 82 innych. Dziesięciu dowódców ipsaryotów i 500 osób wzięto w niewolą; zabrano przeszło 100 dział, i 33 chorągwie. Kapitan Basza wysadził swoich rannych w *Mitylene*, i każe tam naprawiać 4 uszkodzone fregaty. Względem dalszych działań umówi się z *Ibrahimem* Baszą, dowódcą wyprawy egiptskiey, która d. 3 lipca musiała wyyść pod żagle. Na *Idryą* uderzy egipski Admirał *Ismael Gibraltar*, zdobywca *Cassos*. W *Mitylene* turcy wyrznęli mieszkańców dwóch wsi. — Porta oddaliła greckiego patryarchę, a na tę dostoyność mianowała arcy-biskupa w *Seres*.— Podwyższono pogłówne z 16 na 24 piastrów.

— Dnia 25. —

Rozeszły się tu osobliwsze wieści o kapitanie baszy, z powodu powrótu jego do *Mitylene*, gdzie się jeszcze dnia 21 b. m. znaydował. Uważano za rzecz dziwną, iż kiedy miał uderzyć na *Samos*, pokazał się znowu w *Mitylene*. Lecz listy z *Smyrny* pod dniem 17 b. m. objaśniają tę zagadkę. Idryoci i spezyoci, połączeni ze zbiegłymi ipsaryotami, przybyli niespodziewanie do okolic wyspy *Ipsary*, zabrali tam blisko 60 szalup kanonierskich tureckich, tudzież bryg, i pozabijali wszystkich turków, znaydujących się jeszcze na wyspie, których liczbę grecy bardzo znaczną, a inni bardzo małą, w doniesieniach swoich podają. Po tym wypadku cofnął się kapitan Basza do *Mitylene*, i wysłał kilka fregat do *Ipsary*, które jednak zapóźno przybyły. Słychać w prawdzie, iż grecy uyrzawszy te fregaty ustąpili z wyspy, lecz pogłoska ta zdaje się niepodobną do prawdy.

W. Sułtan mianował żyda, który przyjął wiarę mahometańską, pierwszym tłumaczem Porty, co sprawia niejakie wrażenie; skazał oraz niedawno patryarchę greckiego na wygnanie.

Od granic tureckich dnia 10 sierpnia.
(z teyże gazety).

Podług zgodnych doniesień listownych, które nawet ostatnie numera gazety smyrneńskiey potwierdzają, turcy przy zdobyciu *Ipsary*, a zwłaszcza przy wyleceniu na powietrze wielkiego składu prochowego, w warownym klasztorze *St. Nicola*, kilka tysięcy w zabitych i ranionych utracili. Listy ze *Stambułu* pod d. 22 lipca nic nie wzmiankują o poźnieyszey klęsce, którą flota turecka na morzu doznać miała, a o którey listy kupieckie doniosły.

Od czasu wylecenia składu prochowego na *Ipsarze*, nie odebrano w *Smyrnie* dalszych wiadomości z tey wyspy. Uważano jednak smutek na twarzy muzułmanów, co skłoniło konsula angielskiego, iż d. 8 lipca wieczorem wyprawił bryg do *Ipsary*, dla powzięcia ztamtąd wiadomości. Bryg ten wrócił i doniósł, iż w skutku wylecenia składu prochowego na powietrze, zapaliła się także flota turecka, i 3 fregaty z wielu mnieyszemi statkami zgorzały. Poźniey rozeszły się w *Smyrnie* smutnieysze jeszcze dla turków pogłoski; kapitan okrętu przybyłego z Archipelagu, oświadczył, iż widział wielki pożar między *Ipsarą* i *Anti-Ipsarą*. Publiczność to tylko z pewnością wiedziała, iż konsul angielski, odebrawszy wiadomości z *Ipsary*, wyprawił umyślnego posłańca do Lorda *Strangford*. Doniesienia z *Syra* pod d. 16 lipca, jeżeli się potwierdzą, są jeszcze ważnieysze dla greków. Podług nich, ipsaryoci zaymują

ciągle *Anti-Ipsarę*, i zniweczyli wszelkie, usiłowania kapitana Baszy, chcącego zdobyć to małe mieysce; flota turecka znacznie ucierpiała od statków palnych idryyskich; część jey spalono, a reszta w nieładzie wróciła do *Mitylene*. Wypada jednak zaczekać na potwierdzenie tey wiadomości.

Albańczykowie na wyspie *Ipsarze* nadgrodzili po części swoję zdradę. Widząc, iż po zdobyciu wyspy turcy nie dotrzymali daney im obietnicy, a nawet zaczęli ich, równie jak greków, zabijać, postanowili dać odpór. Oddział złożony z 500 ludzi przebił się i dostał do warownego mieysca, gdzie się bardziey jeszcze oszańcował. Wielki Admirał turecki, niechcąc tracić czasu na ich pokonanie, cofnął się z *Ipsary*, lecz zostawił liczną osadę. Korzystali z tey chwili idryoci i spezzyoci, którzy niepostrzeżeni przez turków krążyli przed wyspą; a połączywszy się z owymi 500 albańczykami, uderzyli razem na turków, wyrwali im owoce drogo okupionego zwycięztwa, jednę fregatę zdobyli, drugą spalili, wiele innych statków wojennych zabrali, i stali się znowu panami całey wyspy.

Listy z *Laryssy* pod d. 30 lipca zupełnie potwierdzają wiadomość o wyleceniu składu prochowego w *Laryssie* na powietrze, przez co wielu turków życie utraciło. Seraskier *Derwisz* Basza nie zaczął jeszcze działać zaczepnie przeciwko Peloponezowi. *Omer Vrione*, Basza *Janiny*, nic nie czyni dla dobra Porty, a Basza skutaryyski miał na wezwanie Seraskiera dać taką odpowiedź, iż raczey może bydź uważaną za wypowiedzenie posłuszeństwa Porcie. Od lądu więc, jak się zdaje, nie mają się czego lękać greci w tey kampanii.

Donoszą ze *Stambułu* d. 15 lipca, że poseł *Perski* wybiera się na powrót, gdyż powstało jakieś nieporozumienie między tym posłem, a ministrami tureckimi: w ogólności obie strony nie są z siebie kontente. (*z Kur. Warsz.*).

Wiadomości Rozmaite.

Pan *Adolfi*, inżynier w *Bononii* we Włoszech, zrobił nowe doświadczenie, ile konduktory od gradu są użyteczne i potrzebne. Dnia 19 czerwca po południu zebrały się duże chmury w *Altedo* gdzie rzeczony inżynier postawił blisko 50 takich konduktorów we 3 rzędy. Z chmur tych spadły duże grady na okolice; zaś wobrębie pierwszey linii konduktorów, trochę tylko tak dalece, iż szkoda z gradobicia nic nieznaczącą w porównaniu pobliskich pól nazwać się może. W drugiey i trzeciey linii spadł jeszcze mnieyszy, i powiększey części rozpuszczony w śnieżne płatki. Drugim razem d. 24 czerwca pokazały się tamże podobne chmury. W mieyscu, gdzie inżynier *Pancoldi* wystawił konduktory, spadł grad zupełnie drobny jak sól miałka, i żadney szkody niezrządził. Nieco daley zaś, gdzie Pan *Adolfi* swoje postawił, nadchodzące chmury okazały widoczne poruszenie, opadły trochę ku ziemi, i dopiero rozdzieliwszy się nieco opodal znikły: mnóstwo było naocznych świadków tego wypadku, z których naywięcey nawet niedowierzający przekonali się o skuteczności podobnych konduktorów.

W dzienniku lekarskim (*The medical adviser*) wychodzącym w *Londynie*, umieszczone są narzekania na elegantów, ciasno obwiązujących chustki na szyi. Dokładnie autor dowodzi, ile ta moda jest szkodliwą dla zdrowia, osobliwie dla osób krwistych i skłonnych do *apoplexyi*: wiele przytoczono przykładów, że podobne jarzma pozbawiły życia zwłaszcza tych, co mają dobry apetyt i są amatorami szampana, lub innych trunków. Niedawno w *Paryżu* pewny młody *żarłok*, gdy kończył pasztet, i wypróżnił parę butelek, padł nagle iakby bez duszy, przyzwano rychło lekarza, który natychmiast rozerznął elegancką chustkę na szyi, agdyby nie to, pewnieby elegant skonał w *apoplexii*, tenże gdy odzyskał przytomność, naprzód z boleścią zawołał „Ach! mon Dieu, vous avez dechiré ma cravate!" Byłoby zabawnie (pisze tenże dziennik) gdyby u nas w *Anglii*, gdzie tyle jest pijaków policya w winiarniach dostrzegała, aby każdy z pijących niemiał ciasno obwiązaney szyi. Nasi przodkowie chodzili bez chustek i dla tego też byli zdrówsi chociaż także dobrze pili. Czemuż Lord *Byron* nienosił chustki na szyi? Może dla tego, aby się wydawał klassycznieyszym? Aby tak wyglądał jak portrety *Miltona* i *Szekspira*? wcale nie dla tego, przekonał się o szkodliwości mody. Mówią: trzeba obwiązywać szyję, aby się nie zaziębić; a czemuż damy nic niemają na szyi, a są zdrowe? czemuż nie okrywamy nosa, ust, twarzy dla ochronienia od zaziębienia. Naśladuymy w tey mierze kobiety, i ukażmy się z gołemi szyjami.

Объявленіе.

3. Для всеобщаго вѣдома объявляется симъ; что Комитетъ снабженія войскъ сукнами, руководствуясь 7 пунктомъ Высочайшаго Указа, состоявшагося въ 15 день Іюня 1816 года, назначилъ на поставку въ теченіи будущаго 1825го года, солдатскихъ отдѣланныхъ и суровыхъ суконъ, такъ же и каразей, произвести въ будущемъ Сентябрѣ мѣсяцѣ сего года торги, и имянно: первый 2го, вторый 9го, а третій и переторжки 16го и 17го числъ, тогожъ сентября. А потому желающіе принять участіе въ поставкѣ для Казны суконъ благоволили бы.

1е) Къ означеннымъ срокамъ, кому возможно явится лично въ тотъ Комитетъ.

2е) Тѣ изъ нихъ, кои лично въ Комитетъ прибыть немогутъ, прислалибы къ торгамъ своихъ повѣренныхъ.

3е) Наконецъ тѣ, которые и повѣренныхъ прислать немогутъ, доставилибы писменные на Указной гербовой бумагѣ отзывы, съ означеніемъ количества поставки, мѣста куда они производить желаютъ и ценъ за каждый сортъ суконъ ими просимыхъ, и сіе учинилибы за благовремянно. Сверхъ того объявляется желающимъ участвовать въ поставкѣ суконъ, что по Высочайше утвержденному въ 27 день Генваря 1823го года Журналу Комитета ГГ. Министровъ, допущены будутъ къ торгамъ и поставкѣ одни токмо дѣйствительные суконные фабриканты; люди же собственныхъ фабрикъ неимѣющіе, или по званію своему неимѣющіе права владѣть фабриками, къ онымъ допущены не будутъ. Секретаръ А. Лазаровичъ.

Ogłoszenie.

3. Dla powszechney wiadomości, nineyszém ogłasza się: że Komitet opatrzenia woyska suknem, trzymając się punktu 7 Naywyższego Ukazu, nastałego w dniu 15 czerwca 1816 roku, naznaczył dla dostawienia w ciągu następującego 1825 roku, sołdackich wykończonych i surowych sukien, takoż i karaziey, targi, które mają się odbywać w następującym miesiącu septembrze t. r., a mianowicie: pierwszy dnia 2, drugi 9, a trzeci i przetargi dnia 16 i 17 tegoż septembra; a zatem życzący bydź uczestnikiem w dostawieniu dla skarbu sukna zechcą:

1) Na terminy naznaczone, komu można przybydź osobiście do tegoż Komitetu.

2) Ci, którzy osobiście do Komitetu przybydź nie mogą, iżby przysłali dla targow swoich plenipotentow.

3) Nakoniec ci, którzy i plenipotentow przysłać nie mogą, iżby dostawili na pismie na ustanowionym herbowym papierze odezwy, z wyrażeniem ilości dostawy, mieysc, dokąd sobie życzą dostawiać, i cenę za każdy gatunek sukna, które chcą dostawić; a to mają uczynić wcześnie. Prócz tego uwiadamia się życzących bydź uczestnikami dostarczenia sukien, iż podług Naywyższey potwierdzonego w dniu 27 stycznia 1823 roku protokułu Komitetu PP. Ministrów, przypuszczeni będą do targow i dostarczenia sami tylko fabrykanci sukienni; osoby zaś własnych fabryk niemający, lub ze stanu swojego niemający prawa posiadać fabryk, do nich nie będą przypuszczeni.

Sekretarz A Łazarowicz.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

---

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 101.

Wilno dnia 27 Sierpnia v. s. 1824 Roku.

Uwiadomienie.

O nowym angielskim wynalazku do zupełnego pozbycia, i wygubienia nagniotków, odcisków i brodawek.

Kilkoletném doświadczeniem doktorów medycyny, tak w Anglii, Włoszech, Austryi, jako też w Królewstwie Polskiém, ugruntowany wynalazek chemicznych piłek do wytępiania nagniotkow, odcisków i brodawek, za użyciem którego, chcąc na zawsze pozbyć się wszelkich, choćby nawet zastarzałych nagniotków, odcisków i brodawek, bolejące części ciała trzeć tymże pilnikiem, który żadnego cierpienia nie sprawia, przez minut parę, a dokuczający ból, jaki nagniotki i odciski sprawują, uśmierza się, co większa, nawet nagniotki giną zaczasem, a rdzen na wierzch zupełnie wyydzie, nigdy się więcey nieodradzając. Do operacyi zaś, którą naylepiey z samego rana uskuteczniać, należy mieć nogi bardzo suche. Pilnik takowy lat kilka używanym bydź może, lecz w suchym stanie zachować go należy: albowiem wilgoć naymnieysza skutki jego zniszczy.

Każdy, który kupiwszy takowy, a nie otrzyma żądanego skutku, zwrótu wydanych pieniędzy upominać się może.

Prześwietna Publiczności.

Od wszelkich zysków zbyt daleki, jedynie dla przyniesienia śpieszney ulgi w cierpieniach, na jakie z odcisków i nagniotków wiele osób jest narażonych, biorę śmiałość polecić Ci wynalazek piłek chemicznych angielskich, mając nieomylną nadzieję, że takowy, jak inne znaczne miasta i kraje zadowolnianemi zostały, łaskawie przyjąć raczysz; z mey zaś strony za pewny jego skutek uroczyście zaręczam, wreście każdego przekonaniu zostawiam.

Cena jedney sztuki zł. pol. 3.

Greub i Komp. z Frankfortu nad Menem. Mieszkam w Wilnie w domu Michela Faywiszowicza Zettela naprzeciw Ratusza na 3 piętrze od dziedzińca.

---

1. *K. H Wagner* botanik i ogrodnik handlujący w Rydze rozmaitemi roslinami oznaymuje, że pierwszych dni następującego września, oczekuje znaczney partyi holenderskich kwiatowych cybulek z Harlem, składają się te z *Hyacytów, Tacetow, Narcyssow*, w różnych gatunkach i w. i. które wczasie zimy mogą kwitnąć w pokoju, i inne znowu gatunki, które w ogrodzie zasadzają się, jakoto: *Lilije; Tulipany* i t. p. ma także bardzo wspaniałe pełne *Georginy* (*Georgina variabilis flore pleno in plures varietates*) w 16 gatunkach za cenę rubli sreb. 12. Znadują się u niego do zasadzania w jesieni wybrane gatunki drzew owocowych, jakoto: *Gruszki, Jabłka, Wiśnie, Sliwki, Morele, Brzoskwinie, Angélski Agrest, Holenderskie porzeczki*, maltańskie i chilyyskie *Maliny*, wszystkie w naylepszym gatunku i sporey wielkości. Północne amerykańskie drzewa i krzaki, do zakładania angielskich ogrodow, a na zimę wszystkie gatunki jarzyny, kwiaty i t. d. do gospodarstwa domowego należące nasiona, można także dostać u niego cały sortiment kartofli z 36 nowych i wyborayeh gatunkow za rubli srebnych 10.

Ktoby sobie życzył nabyć z pomienionych artykułów, może się udać do niego w Rydze, albo w Wilnie do domu Towarzystwa Dobroczynności, które, wszelkie zapotrzebowane powyższe artykuły wypisuje nayakuratniey z Rygi, oprócz tego w sklepie pomienionego domu Dobroczynności, znayduje się kollekcya nasion do przedania i wszystkie katalogi roślin jakie się w Rydze u niego znaydują.

Arenda domow.

1. Od Magistratury Powszechney Opieki Litewsko Wileńskiey zawiadamia się, iż domy w Mieście Wilnie, jeden JW. Senatora Ogińskiego z oficynami na ulicy Rudnickiey, a drugi Tytularnego Sowietnika Doroszki na ulicy Dominikańskiey sytuowane, wypuszczają się w jednoroczną arendę z daty 29 następującego miesiąca września, a zatym życzący zaarendować takowe domy, niech się jawią do teyże Izby Powszechney Opieki na terminy: pierwszy 1, drugi 4, i trzeci ostateczny 9 dnia tegoż miesiąca września z dostateczną ewikcyą.

Wileński Cywilny Gubernator Piotr Horn.
Sekretarz Pietraszewski.
Naczelnik stołu S. Hurynowicz.

---

2. Sąd Główny Litewsko-Wileński Departamentu Wremiennego ustanowiony początkowie za Naywyższym Imiennym Ukazem roku 1806 februaryi 25 dla rozsądzenia dzieł zaległych, gdy takowe miał w ukończeniu, powtórnym Ukazem Rządzącego Senatu 25 junii 1818 roku, nowo pomnożone w Sądzie Głównym Wileńskim 2go Departamentu, a od roku 1806 zalegające dzieła przenieść do niniejszego Departamentu zalecono, tak zatym gdy ustanowienie niniejszego Sądu zaszło jedynie w celu dla pospiechu w odsądzeniu spraw, w rozbiorze wszakże onych okazało się wiele spraw Exdywizorskich, które jako w zbiegu wierzycieli zaymują niemało czasu tak dalece, że z niektórych częstokroć jedna sprawa do kilku miesięcy przedłuża się; jako zaś rodzay spraw Exdywizorskich w nastaniu swym jest oddzielny od zwyczaynych appellacyynych, które rychłego ukończenia wymagają, przedzielone jednak w porządku aktoratów exdywizorskiemi są zastanowione; w tym zaś gdy Ukazem Rządzącego Senatu roku 1821 januaryi 10 dnia zalecono dla pośpiechu w sądzeniu przedsięwziąć śrzoki; dla tego zatym zwracając uwagę, że nastanie spraw exdywizorskich, jest w osóbnym gatunku, takowe zaś zastanawiają zwyczayne appellacyyne, a z tego względu i w Sądzie Głównym 2go Departamentu zaszło rozporządzenie do wołania spraw exdywizorskich na sessyach poobiednich, na rannych zaś zwyczaynych appellacyynych; w celu więc równym ułatwienia pośpiechu w sądzeniu, postanowiono: przeznaczyć porządek: że sprawy po exdywizyach na sessyach poobiednich, na rannych zaś zwyczayne appellacyyne wołane i sądzone będą, o czym

adwokatom objawić;a dla wiadomości stron przez Gazety Kuryera Litewskiego opublikować.
Dat roku 1824 augusta 20 dnia:

Prezydent Jan Rossochacki.

Zgodno z wyrokiem Sekretarz Wacław Klukowski.

---

2. Niżey wyrażony Urzędnik, na skutek rezolucyi Magistratu Wileńskiego w dniu 16 teraźnieyszego miesiąca augusta nastałey, uwiadamiam powszechność: iż dom JJPP. Opitzow w Wilnie na Zarzeczu położony, z daty 29 septembra idącego roku, ma bydź przez publiczną licytacyą oddany na rok jeden w arendę. Życzący więc takowy dom zaarendować, zechcą w terminach na licytacyą przeznaczonych, to jest; pierwszym dnia 2, drugim dnia 3 i trzecim dnia 4 septembra teraźnieyszego 1824 roku do tegoż domu Opitzow przybydź, gdzie i pomieniona licytacya odbywać się będzie. Dat w Wilnie roku 1824 augusta dnia.

Marcin Straus R. M. W.

2. Na skutek rezolucyi Magistratu Wileńskiego dnia 22 teraznieyszego miesiąca augusta w exdywizyi funduszu JPP. Refeldow nastałey, niżey podpisany Urzędnik zawiadamiam powszechność: iż w terminach, pierwszym dnia 2, drugim 4 i trzecim ostatecznym dnia 6 następującego mca 7bra 1824 roku domy JPP. Refeldow w Wilnie na Antokolu pod Nrami 1,361 i 1,362 położone, za gotowe pieniądze więcey dającemu z licytacyi, in fundo tychże domow spełniać się mającey, zostaną wyprzedane. Dat roku 1824 aug. 23 dnia.

Daniel Wener R. M. W.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski funduszu JW. Maurycego Prozora Generałowicza, za obwieszczeniem prawnie wydanym, w roku idącym sierpnia 11 dnia dla kontynuacyi sprawy w majątku Romayniach w powiecie Kowień. wedle remissy Sądu Głównego Litewsko-Wileń. 2go Ciągłego Departamentu zebrany: gdy znalazł, iż uprzednim wyrokiem pierwszo zjazdowym komportacya przeznaczona, nie przez wszystkie do konkursu wpływające strony dopełnioną została; po rozwiązaniu przedstawionych kwestiow, powtórny termin teyże komportacyi przez niedopełniających tego za uprzednim postanowieniem do Kancellaryi Aktowey Ziemskiey powiatu Kowieńskiego, z persystencyą dziesięcio-dniową, w dniu 6tym września idącego roku przeznaczył i zjazd następny do dnia 16 tegoż miesiąca września odłożył. Dla zawiadomienia zaś o tém niestawających dopiero, ninieyszą w Gazecie Kuryera Litewskiego umieszczając awizacyą, razem wzywa do stanności na pomieniony w górze termin, wszystkich kredytorów, pretensorów i debitorów, zeszłych Ignacego oyca Henryka syna i żyjącego Maurycego Prozorow, jako też sukcessorow zeszłey Maryanny Rodziewiczowey, Annę z Pilchowskich matkę, Karola syna Rodziewiczow, aktorów majątku Kroż, oraz wszystkich lokatorów exdywizyynych na tymże majątku Krożach, do odpowiedzi JW. Maurycemu Prozorowi za pretensye sukcessorów Łowczyny Rodziewiczowey, w skutek Ukazu Senackiego i Dekretu Sądu Głównego obowiązanych; z tém zastrzeżeniem, że na niestawających, amissia ich dowodu z zasądzeniem summ pretendowanych, wedle prawa zapisaną niechybnie będzie. Dat w Romayniach 1824 roku sierpnia 16 dnia. Józef Bukowski b. Pisarz Ziemski Zawileyski. Jozefat Erdman Prezydent Grodzki Upitski i Exdywizor. Dawid Gineyko Sędzia Grodz. Kowieński i Exdywizor.

Regent Jan Jasieński.

3 Za Remissą Lit. Wileńskiego Głównego Sądu 2go Departamentu w roku 1814 miesiąca januaryi 27 dnia nastałą, determinowany Sąd Taxatorsko-Exdywizorski dla zebrania massy i usatysfakcyonowania kredytorow zeszłego Stanisława Kaczyńskiego Półkownika W. Pol. w pierwszykrotnym swoim zjeździe na dniu 4 augusta 1819 roku w majątku Żołciszkach w gubernii Wileńskiey w Powiecie Wiłkomir. Dekretem nastałym przeznaczył odpowiedne akcessoryynemu wyrokowi stopnie, i otém przez Gazetę Kuryera Lit. owoczasowie interessowane strony zawiadomił. W powtórnym zaś dopiero na skutek wydanego obwieszczenia na dniu 31 julii zebraniu się Sądu powodem nie zaskutecznioney pryncypalnie przez dziedzica W. Andrzeja Kaczyńskiego i W. Kalixta Dowiata Vice-Marszałka Ptu Szawel. Dekretem w dniu 2gim augusta nastałym, nakazaney komportacyi iterum sub penis contraventionum satysfakcyą uprzedniemu swojego Sądu wyrokowi, na tychże osobach i dalszych stronach, które tego dotąd niezaskutecznity obowiązku, z zakreśleniem terminu do złożenia teyże komportacyi w kancelaryi Ziemskiey Wiłkom. naydaley do dnia 20 mca 7bra idącego dopiero roku na persystencyą sześcioniedzielną przeznaczył. Czas na oczewisty rozbiór dzieła, oraz zjazdu do Majątku Konkursowego Żołciszek w dniu 30 januaryi następującego 1825 roku zakreślił Na który termin azeby kredytorowie i pretensorowie zeszłego Stanisława Kaczyńskiego pod utratą swych pretensyi, a debitorowie pod obawą wskazania in contumatiam poszukiwanych przez massę na ich pretensyow w Sądzie niniejszym dla udowodnienia i usprawiedliwienia swoich stosunkow jawili się zawiadamia. Działo się w Żołciszkach r. 1824 augusta 2 dnia.

Szymon Kulwieć b. Sędzia Ziem. Ptu Kowień. Exdywizor.

Józefat Erdman Prezydent Grodz Upitski Exdywizor.

Wincenty Butter b. Pisarz Grodz. Wiłkom. Exdywizor.

3. Komitet Budowniczy na erekcyą Pałacu Cesarskiego w Wilnie ustanowiony, mając znaczną ilość gruzow zbywających od fabryki swojey, obwieszcza niniejszym pismem, iż jeśliby kto życzył sobie, takowe gruzy, nie wyłączając naydrobnieyszego, jaki się w gromadzie znayduje, wywozić z Pałacu Cesarskiego z ukazanego mieysca, bez żadney opłaty dozwala; z tém zastrzeżeniem, że tylko połówki cegieł dozwoloną będzie z gruzem wywozić, a cegła cała odbierać się będzie do Skarbu. Roku 1824 miesiąca sierpnia 19 dnia w Wilnie.

Członek Komitetu Karol Podczaszyński Professor. Sekretarz Komitetu Jan Krusiński.

	Czas obserwacyi.	Wysokosc Barom	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiaiena w powt
Obserwacye meteorologiczne.	dnia 25 god. 2 wieczo	27 cal. 8,9 lin.	+ 17 stopni	Polódniowy.	Pogoda.
	dnia 26 — — — —	27 — 7,6 —	+ 21 — —	Południowy.	Pochmurno.
	dnia 27 god. 6 z rana	27 — 8,8 —	+ $14\frac{1}{2}$ — —	Południowy.	Pogoda.